

TA 2020 ja TS 2020 – 2022

PALVELULAUTAKUNTA

SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO

Sosiaali- ja terveystosasto järjestää sosiaalihuolto-, vammaispalvelu- ja kehitysvammaisten erityishuoltolain sekä terveydenhuolto- ja vanhuspalvelulain velvoitteiden mukaisesti kuntalaisten yksilö- ja ympäristöterveydenhuollon lakisääteiset palvelut sekä kunnan ruokapalvelut.

Vastuualueeseen kuuluvat sosiaalityö, vammais- ja kehitysvamma palvelut, perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido, vanhuspalvelut, ruokapalvelut ja ympäristöterveydenhuolto. Toiminnan lähtökohtina ovat asiakaslähtöisyys, suunnitelmallisuus ja taloudellisuus.

Sosiaali- ja terveystosaston johtavien viranhaltijoiden tehtävänä on johtaa, kehittää ja arvioida sosiaali- ja terveystosaston toimintaa yhdessä tulosalueiden ja tuloksikköjen vastaavien viranhaltijoiden kanssa sekä huolehtia toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta yhdessä eri sidosryhmien kanssa.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä työ on osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kuntalaisten hyvinvoinnin varmistamiseksi tarvitaan kaikkien toimialojen osaamista. Kunnan johtoryhmä toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmänä. Eri kokoonpanolla toimivat hyvinvointiryhmät toimivat käytännön tasolla ja ovat hyvinvointikoordinaattorin sekä johtoryhmän tukena hyvinvointiin liittyvien asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa.

SOSIAALITYÖ

TULOSALUEEN TOIMINTA-AJATUS

Sosiaalityöllä edistetään yksilöiden ja perheiden hyvinvointia sekä tuetaan kokonaisvaltaisesti heitä erilaisissa vaikeissa elämäntilanteissa. Sosiaalityön ehkäisevien ja korjaavien palveluiden avulla pyritään vahvistamaan kuntalaisten toimintakykyä ja tukemaan heidän omatoimista selviytymistään. Sosiaalityössä tehdään tiivistä moniammatillista yhteistyötä organisaation sisällä olevien viranomaisten ja muiden toimijoiden sekä yhteistyökumppaneiden kanssa.

TULOSALUEEN TOIMINNAN KEHITTÄMISTAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLA

Hyvinvoinnin ja sosiaalisen turvallisuuden edistäminen.

- Eriarvoisuuden ehkäisemiseksi vahvistetaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

Palvelujen kehittäminen sosiaalihuoltolain mukaisesti. Kehittämisen taustalla on myös laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista.

- Kansalliseen sosiaalityön arkistoon liittymistä valmistellaan.
- LAPE-työtä (lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma) viedään eteenpäin yhteistyössä muiden kunnan toimijoiden sekä pohjoissavolaisten kuntien kanssa.
- Maakunnallinen sote -kehittämistyö jatkuu.
- Kehitetään työllistäviä ja aktivoivia toimenpiteitä pitkäaikaistyöttömille.

Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja työssä jaksamisen tukeminen

- Kehitetään henkilöstön työhyvinvointia tukevaa toimintaa yhteistyössä työsuojelun, työterveyshuollon ja muiden yhteistyöverkoston kanssa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUODELLE

Talous- ja toimintasuunnitelman laadinnassa on kiinnitetty huomiota kustannusten hallintaan ja realistiseen määrärahojen varaukseen. Toimintasuunnitelma on laadittu ottaen huomioon sosiaalihuollon velvoitteet ja asiakastietojen arkistointia koskevan lain velvoitteet. Tavoitteiden toteuttamisessa huomioidaan olemassa olevat erilliset suunnitelmat, joita ovat muun muassa terveyspalveluiden järjestämissuunnitelma, ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, mielenterveys- ja päihdetyönsuunnitelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä koko suunnittelukaudelle asetetut toiminnan kehittämistavoitteet.

Toiminnallisten tavoitteiden taustalla on valtuustokausittainen hyvinvointikertomus vuosille 2017 – 2020. SHVK 1: Kuntalaisten osallisuutta lisätään ja syrjäytymistä ehkäistään - edistämällä vaikuttamista, osallistumista, kouluttautumista, työllistymistä sekä kokonaisvaltaista hyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Nuorten ammatillinen kouluttautuminen lisääntyy.	Kuntouttavan työtoiminnan ja nuorten yhteiskuntatakuun toteuttaminen yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.
Työttömyyden pitkittyminen vähenee ja nuorten työllisyys lisääntyy.	Kuntouttavan työtoiminnan ja nuorten yhteiskuntatakuun toteuttaminen yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.

SHVK 2: Väestöryhmien terveyseroja kavennetaan ja kuntalaisten palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistetään - kehittämällä palveluja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja ottaen huomioon erilaiset vaihtoehdot palvelujen tuottamiselle sekä huomioiden muuttuva toimintaympäristö.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Päihteiden käyttö ja tupakointi vähenevät eri ikäryhmissä.	Toteutetaan Lapinlahden kunnan mielenterveys- ja päihdetyönsuunnitelmaa; mm. päihteettömyyden edistäminen kaikissa ikäryhmissä. Lisätään yhden päihdetyöntekijän työpanos ; painopiste ennalta ehkäisevään päihdetyöhön.
Sosiaalityössä tehostetaan verkostotyötä ja valmistaudutaan siirtymään KANTA-arkistoon.	Sekä aikuissosiaalityössä että lastensuojelussa kehitetään eri tahojen kanssa tehtävää moniammatillista yhteistyötä tavoitteena saada asiakkaat ohjautumaan oikein kohdentuviin palveluihin. LAPE-työtä (lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma) viedään eteenpäin yhteistyössä muiden kunnan toimijoiden sekä pohjoissavolaisten kuntien kanssa. Kansalliseen sosiaalitiedon arkistoon liittymistä valmistellaan.

SHVK 3: Kuntalaisten turvallisuutta ja elämänlaatua sekä kunnan elinvoimaisuutta edistetään ennaltaehkäisemällä kuntalaisten turvallisuutta heikentäviä tekijöitä.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Kuntalaisten turvallisuus lisääntyy.	Toteutetaan Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimintaohjelmaa.

PERUSTELUT

Sosiaalityö on suurelta osin verkostoissa työskentelemistä. Verkostotyö on yhä lisääntymässä esimerkiksi LAPE -muutosohjelman myötä. Lapsi- ja perhepoliittinen muutosohjelma edellyttää lisääntyvää yhteistyötä sekä kunnan sisällä että ylikunnallisesti. KANTA -sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon on tarkoitus siirtyä vaiheittain. Siirtyminen on pakollista kaikille kunnille.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT / henkilöstömäärät

Sosiaalitoimistossa työskentelee johtava sosiaalityöntekijä, 3 sosiaalityöntekijää, sosiaalipalveluohjaaja, palvelusihteri. Perhetyössä ja lapsiperheiden kotipalvelussa työskentelee yhteensä 4 työntekijää. Osa yhden perhetyöntekijän työpanoksesta on siirretty aikuissosiaalityöhön (n. 40 %). Päihdetyö ostopalveluna.

Aikuissosiaalityö

	Toteuma 9/2019
Toimeentulotukiasiakkaat	227(aj. 1-9/2019)
Välitystiliasiakkaat	30
TYP -asiakkuudet, aktiiviset	88

Lastensuojelu

	Toteuma 9/2019
Lastensuojeluilmoitukset (sis. tiedonsaannit ja pyynnöt lastensuojelutarpeen arvioimiseksi)	208 (aj. 1-9/2019)
Avohuollon asiakkaat (ei sijoitusta)	104
Sijoituksessa olevat	28
Jälkihuollossa olevat	13

Perhetyö ja lapsiperheiden kotipalvelu

	TP 2017	TP 2018	Toteuma 9/2019
Asiakasperheiden määrä	71	80	66
kotipalvelu	28	32	24
perhetyö	43	48	42
Käyntien määrä	846	1006	577
kotipalvelu	303	189	134
perhetyö	543	817	443

Päihdetyö

	TP 2018	Toteuma 9/2019
Käyntien määrä	542	376
Asiakkaiden määrä	95	71

VAMMAIS- JA KEHITYSVAMMAPALVELUT

TOIMINTA-AJATUS

Vammais- ja kehitysvammapalvelujen tulosalueella järjestetään palveluja sosiaalihuolto-, vammaispalvelu- ja kehitysvammaisten erityishuoltolain perusteella. Lisäksi tulosalue sisältää omaishoidontuen alle 65-vuotiaille. Palveluiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön suoriutumista päivittäisistä toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti. Kehitysvammaiselle annettavien palveluiden tarkoituksena on luoda kehitysvammaiselle henkilölle mahdollisuudet kehittyä omien edellytysten puitteissa mahdollisimman omatoimiseksi ja tasavertaiseksi toimijaksi yhteiskunnassa.

TULOSALUEEN TOIMINNAN KEHITTÄMISTAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Hyvinvoinnin ja sosiaalisen turvallisuuden edistäminen

- Eriarvoisuuden ehkäisemiseksi vahvistetaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

- Palvelujen ja toiminnan kehittäminen vammaispalvelu- ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisesti.
- Kansallinen terveystietokanta (Kanta) /Potilastiedon arkiston käyttöönotto -hanke yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa jatkuu.
 - Kehitetään työllistäviä ja aktivoivia toimenpiteitä vammaisille.

Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja työssä jaksamisen tukeminen

- Kehitetään henkilöstön työhyvinvointia tukevaa toimintaa yhteistyössä työsuojelun, työterveyshuollon ja muiden yhteistyöverkostojen kanssa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUODELLE

Talous- ja toimintasuunnitelman laadinnassa on kiinnitetty huomiota kustannusten hallintaan ja realistiseen määrärahojen varaukseen. Toimintasuunnitelma on laadittu ottaen huomioon vammaispalvelulain velvoitteet. Tavoitteiden toteuttamisessa huomioidaan olemassa olevat erilliset suunnitelmat, joita ovat muun muassa terveyspalveluiden järjestämissuunnitelma, ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, mielenterveys- ja päihdetyönsuunnitelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä koko suunnittelukaudelle asetetut toiminnan kehittämistavoitteet.

Toiminnallisten tavoitteiden taustalla on valtuustokausittainen hyvinvointikertomus vuosille 2017 – 2020. SHVK 1: Kuntalaisten osallisuutta lisätään ja syrjäytymistä ehkäistään - edistämällä vaikuttamista, osallistumista, koulutautumista, työllistymistä sekä kokonaisvaltaista hyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet terveyttä ja hyvinvointia edistäviin toimiin lisääntyvät sekä monipuolistuvat.	Asiakaspalautteiden hyödyntäminen (esim. asiakasraati, kokemusasiantuntijat, avainryhmien kuuleminen, jalkautuminen).

SHVK 2: Väestöryhmien terveyseroja kavennetaan ja kuntalaisten palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistetään - kehittämällä palveluja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja ottaen huomioon erilaiset vaihtoehdot palvelujen tuottamiselle sekä huomioiden muuttuva toimintaympäristö.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen lisääntyy (hyvinvoinnin osatekijöitä ovat mm. ruokailutottumukset, suun terveys, henkinen hyvinvointi, riittävä lepo, hyvä yöuni, päihteettömyys, tupakoimattomuus, harrastukset, yhteisöllisyys, toiminnallinen arki).	Luodaan edellytyksiä kuntalaisten omaehtoiseen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen kehittämällä palveluja ja niiden saatavuutta (eri hallintokuntien, yhdistysten, järjestöjen, seurakunnan, kansalaisopiston, yritysten ja hankkeiden välinen yhteistyö).
Päihteiden käyttö ja tupakointi vähenevät eri ikäryhmissä.	Päihteisiin ja tupakointiin liittyvää valistustyötä tehdään eri-ikäisten kuntalaisten parissa ja eri tilanteissa (mm. laitoksissa, kodeissa ja tapahtumissa). Toteutetaan Lapinlahden kunnan mielenterveys- ja päihdetyönsuunnitelmaa; mm. päihteettömyyden edistäminen kaikissa ikäryhmissä.
Lihavuus vähenee eri ikäryhmissä	Ryhmätoiminnan tarjoaminen ja kehittäminen eri kohderyhmille moniammatillisesti toteuttaen.
Kustannusten menokehitys hidastuu ja käyttöön otetaan uusia kustannustehokkaampia toimintatapoja.	Kohdennetaan erityishuollon palvelut tarkoituksenmukaisesti. Kehitetään työ- ja päivätoiminnan sisältöä vastaamaan muuttuvaa tarvetta.

	Jussinpihan toimintakeskus on kiinni kesällä 2020 arviolta 1,5 -2 kuukautta. Aika arvioidaan kevään 2020 aikana. Ostopalveluita käytetään asumis- ym. palveluissa tarpeen mukaan. Ensisijaista on kunnan omien yksiköiden ja muiden palveluiden käyttö.
--	---

SHVK 3: Kuntalaisten turvallisuutta ja elämänlaatua sekä kunnan elinvoimaisuutta edistetään – ennaltaehkäisemällä kuntalaisten turvallisuutta heikentäviä tekijöitä.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Kuntalaisten turvallisuus lisääntyy.	Osallistutaan liikenneturvallisuuden edistämiseen.
	Toteutetaan Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimintaohjelmaa.

PERUSTELUT

Ensisijaista on kunnan omien kehitysvammayksiköiden käyttöasteen pitäminen mahdollisimman korkeana. Ostopalveluita asumisen suhteen joudutaan käyttämään, mutta tarveharkintaa käyttäen. Ikäihmisille suunnattujen palveluiden ja vammaispalveluiden rajapintojen selvittämistä tarvitaan, jotta palvelut kohdentuvat oikein. Tällöin myös asiakkaan ja hänen omaistensa ohjaaminen eri palveluihin helpottuu.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT / henkilöstömäärät

Kehitysvammahuollossa työskentelee tällä hetkellä 21 työntekijää.

Neljä kehitysvammaohjaajaa työskentelee Jussinpihan toimintakeskuksessa ja Varpaisjärven toimintakeskus Helmessä on yksi työntekijä. Paavon ja Liisan kodin asumisyksikössä työskentelee yksi lähiesimies (koulutukseltaan sairaanhoitaja/terveydenhoitaja), kahdeksan kehitysvammaohjaajaa ja kaksi lähiavustajaa. Kahden osa-aikaisen henkilökohtaisen avustajan työpanosta on suunnattu kentällä tapahtuvan työn lisäksi Paavon ja Liisan kodin tarpeisiin. Eevalan asumisyksikössä työskentelee yksi kehitysvammaohjaaja ja yksi lähiavustaja. Avohuollon ohjaaja suunnittelee ja organisoii avohuollon palveluja.

	TP 2017	TP 2018	Toteuma 9/2019
Avotyössä olevat	18	18	20
Omaishoidon tukea saavat alle 65-vuotiaat	25	27	24

PERUSTERVEYDENHUOLTO

TOIMINTA-AJATUS

Avohoidon yksiköissä (lääkärien päivystys-, akuutti- ja ajanvarausvastaanotot, sairaanhoitajien vastaanotot, äitiys-, perhesuunnittelu- ja lastenneuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, röntgen) tuotetaan terveydenhuoltolain mukaisia terveyden- ja sairaanhoidon avopalveluja asiakaslähtöisesti, terveyttä edistävää ja ennaltaehkäisevää työtettä käyttäen, suunnitelmallisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti kuntastrategiassa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti ja perusterveydenhuoltoon varatuin resurssein, päämääränä hyvinvoivat kuntalaiset. Avohoidon yksiköiden kaikkia palveluja tarjotaan mahdollisuuksien mukaan molemmissa perusterveydenhuollon yksiköissä (Lapinlahden terveyskeskus, Varpaisjärven terveysasema) tai niiden vaikutusalueella, lukuun ottamatta röntgenpalveluja, lääkärin päivystysvastaanottoa sekä äitiys- ja perhesuunnittelupalveluja, jotka tuotetaan keskitetysti Lapinlahden terveyskeskuksessa.

Työterveyshuollon tehtävänä on tuottaa yrityksille, yrittäjille ja työnantajille työterveyshuoltopalvelut työ- ja työyhteisölähtöisesti, ajantasaisesti, luotettavasti, taloudellisesti sekä ammattitaitoisesti. Työterveyshuolto tarjoaa 1.1.2019 alkaen yrityksille lakisääteistä työterveyshuoltoa. Työterveyshuolto noudattaa

toiminnassaan työterveyshuoltolakia, hyvää työterveyshuoltokäytäntöä ja eettisiä periaatteita. Työterveysyhteistyötä ohjaa Vna 708/2013.

Perhe- ja mielenterveysneuvola tuottaa lapinlahtelaisten lasten, nuorten ja perheiden perheneuvolapalvelut sekä lapinlahtelaisten aikuisten perustason mielenterveyspalvelut. Kuntalaisten avun tarpeeseen vastataan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja kokonaisvaltaisesti koko työryhmän osaamista hyödyntäen yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa. Lapinlahtelaisten pitkäaikaisten mielenterveyskuntoutujien kuntoutuskoti ja kuntoutustukiasunto sekä päivätoimintapalvelut ostetaan yksityiseltä palveluntuottajalta. Psykiatripalvelut ja neuropsykologiset tutkimukset hankitaan ostopalveluna.

Laboratoriopalvelut tuottaa Itä-Suomen laboratorioliiikelaitoskuntayhtymä (ISLAB).

Ensihoitopalveluiden järjestämistä vastuu on Pohjois-Savon sairaanhoitopiirillä.

Lääkekeskuksen tehtävänä on huolehtia kokonaisvaltaisesti lääkehuollosta. Lääkekeskus huolehtii siitä, että kaikkien lääkkeitä käyttävien yksiköiden lääkkeiden käsittely- ja säilytystavat edistävät lääketurvallisuutta ja lääkehuollon asianmukaisuutta. Lääkekeskuksen farmaseutti vastaa lääkehankinnoista sairaanhoitopiirin yhteisen lääkevalikoiman ja kilpailutushinnan mukaisesti

Puheterapiaa (kommunikaatiohäiriöiden diagnosoiminen ja kuntoutus) toteutetaan ostopalveluna.

Fysioterapia on fysioterapeuttiseen tutkimukseen perustuvaa asiakkaiden perusliikkumisen ja toimintakykyisyyden ylläpitämistä ja edistämistä liiketerapian ja fyysisen harjoittelun ohjauksen keinoin. Fysioterapia toimii yhteistyössä muiden ammattiryhmien kanssa. Fysioterapiassa kartoitetaan asiakkaan elinympäristön esteettömyyttä ja tuetaan asiakkaan toimintakykyä erilaisin apuvälineiden keinoin. Työfysioterapiassa kartoitetaan työergonomiaa ja tuetaan asiakkaan työkykyä. Fysioterapeutin suoravastaanotolle asiakkaat ohjautuvat päivystyksen ja poliklinikan puhelinneuvonnan kautta.

Ravitsemusterapiassa suunnitellaan asiakkaalle terveyttä edistävä ja sairauksia ehkäisevä tai sairauden hoitoon sopiva ruokavalio sekä tuetaan häntä sen toteutuksessa. Vastaanottotyön ja konsultoinnin lisäksi ravitsemusterapeutti osallistuu terveyttä edistävien toimintojen suunnitteluun ja toteutukseen yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden hallintokuntien ja potilas-, terveys- ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Ravitsemushoidon ja joukkoruokailun kehittäminen moniammatillisena yhteistyönä, ravitsemukseen liittyvän terveydenedistämistyön koordinoiminen, potilasohjeiden sekä ravitsemusohjausmateriaalin tekeminen kunnan toimijoiden käyttöön, tiedottaminen sekä muiden työntekijöiden kouluttaminen kuuluvat oleellisena osana ravitsemusterapian toimintaan.

Tukipalvelut tukevat ja mahdollistavat sosiaali- ja terveysosaston palvelutoimintojen sekä perustehtävän toteutumista. *Hallinto* toteuttaa asiakaspalveluun, henkilöstöhallintoon ja talouteen liittyviä tehtäviä, varmistaa ja huolehtii tietohallinnon toteutumisesta sekä koordinoi ja osallistuu kehittämishankkeisiin. *Keskusvarasto* toimii kokonaistaloudellisena materiaalihankkijana ja tukipalveluna sosiaali- ja terveystoimen yksiköihin sekä muihin kunnan yksiköihin. *Keskittetty välinehuolto* huolehtii kattavasti välineiden puhtaudesta, kunnosta, desinfiointista ja steriloinnista ja ehkäisee toiminnallaan tartuntojen leviämistä. *Kiinteistö- ja laitehuolto* huolehtii kiinteistöön liittyvistä toistuvista huoltotoimenpiteistä, seuraa säännöllisin tarkastuksin eri laitteiden toimivuutta ohjeiden mukaisesti ja huolehtii apuvälineiden kuljetukset sekä niiden korjaukset. *Avosiivous* vastaa terveyskeskuksen yleisten tilojen ja työtilojen siisteydestä sovittujen käytäntöjen mukaisesti yksikköjen tarpeet huomioiden.

Terveyskeskuksen laitoshoidossa vuodeosastolla hoidetaan lyhytaikaishoitoa (äkillisesti sairastunut, jatkohoito- tai jatkokuntoutuspotilas) ja pitkäaikaishoitoa (asumispalvelujonossa) tarvitsevia potilaita sekä saattohoitopotilaita. Potilaiden hoitoa toteutetaan potilaslähtöisesti, potilasturvallisuus ja potilaan voimavarat huomioiden moniammatillisesti yhdessä omaisten ja sidosryhmien kanssa.

Suun terveydenhuollon toiminta-ajatuksena on suun terveyden ja hammashoidon toteuttaminen kattavasti, laadukkaasti, taloudellisesti ja tasapuolisesti. Ensiapu- ja särkypäivystys järjestetään ma-pe klo 8 -16.00

Lapinlahdella ja klo 8 – 14.00 Varpaisjärvellä. Klo 16 – 21.00 hammaslääkäripäivystys sekä arkipyhä- ja viikonloppupäivystys järjestetään yhteistyössä muiden Pohjois-Savon kuntien kanssa keskitetysti Kuopiossa. Klo 21.00- 8.00 hammaslääkäripäivystys järjestetään Kuopion yliopistollisessa sairaalassa (KYS).

TULOSALUEEN TOIMINNAN KEHITTÄMISTAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Toimintoja ja palveluja kehitetään huomioiden vuoden 2020 raami ja tuleva maakunnallinen sote.

Terveyden ja hyvinvoinnin sekä sosiaalisen turvallisuuden edistäminen ja kansansairauksien ehkäisy

- Terveys kaikissa politiikoissa -periaatteen mukaisesti terveys ja hyvinvointi tulee huomioida kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa (Konsensuslausuma tarttumattomien sairauksien ehkäisystä 2017 / Suomen lääkäriseura Duodecim, Suomen Akatemia).
- Eriarvoisuuden ehkäisemiseksi vahvistetaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä.
- Edistetään hyvinvointi- ja terveysriskien kattavaa tunnistamista, varhaista ehkäisyä ja tukea sekä palveluihin ohjaamista.
- Otetaan liikkuminen, terveellinen ravitsemus ja riittävä laadukas uni vahvemmin osaksi keinovalikoimaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, sairauksien ehkäisyssä ja hoidossa sekä kuntoutuksessa.
- Panostetaan tupakka- ja nikotiiniriippuvuuden hoitoon, tehostetaan alkoholiongelmien ehkäisyä ja riskikäytön sekä ongelmien varhaista tunnistamista ja hoitoa kaikissa asiakas kohtaamisissa.
- Kehitetään ja vahvistetaan väestölle, ammattilaisille ja päättäjille suunnattua terveysviestintää ja sen vaikuttavuutta.

Palvelujen ja toiminnan kehittäminen terveydenhuolto-, vanhuspalvelu- ja sosiaalihuoltolain sekä vammais- ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisesti. Kehittämisen taustalla ovat myös lait sähköisestä lääkemääräyksestä, sosiaali- ja terveydenhuollon potilastietojen sähköisestä käsittelystä ja sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista. Uusi hallinnon tiedonhallintalaki tulee voimaan vuoden 2020 alusta. Uudistuksella varmistetaan, että tietoja hyödynnetään julkisissa palveluissa yhdenmukaisesti, laadukkaasti ja tietoturvallisesti.

- Kansallinen terveystietokanta (Kanta) /Potilastiedon arkiston käyttöönotto -hanke yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa jatkuu.
- LAPE-työtä (lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma) viedään eteenpäin yhteistyössä muiden kuntien toimijoiden sekä pohjoissavolaisten kuntien kanssa.
- Kansallinen kuva-aineistojen arkisto (Kvarkki) käyttöönotto -hanke yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa
- Maakunnallinen sote -kehittämissuunnitelma jatkuu.

Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja työssä jaksamisen tukeminen

- Kehitetään henkilöstön työhyvinvointia tukevaa toimintaa yhteistyössä työsuojelun, työterveyshuollon ja muiden yhteistyöverkostojen kanssa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUODELLE

Talous- ja toimintasuunnitelman laadinnassa on erityisesti kiinnitetty huomiota kustannusten hallintaan ja toisaalta realistiseen määrärahojen varaukseen. Toimintasuunnitelma on laadittu ottaen huomioon terveydenhuoltolain ja vanhuspalvelulain velvoitteet sekä päivystysasetuksen ja potilastietojen arkistointia koskevan lain velvoitteet. Tavoitteiden toteuttamisessa huomioidaan olemassa olevat erilliset suunnitelmat, joita ovat muun muassa terveyspalveluiden järjestämissuunnitelma, mielenterveys- ja päihdetyösuunnitelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja koko suunnittelukaudelle asetetut toiminnan kehittämistavoitteet.

Toiminnallisten tavoitteiden taustalla on valtuustokausittainen hyvinvointikertomus vuosille 2017 – 2020. SHVK 1: Kuntalaisten osallisuutta lisätään ja syrjäytymistä ehkäistään - edistämällä vaikuttamista,

osallistumista, kouluttautumista, työllistymistä sekä kokonaisvaltaista hyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet terveyttä ja hyvinvointia edistäviin toimiin lisääntyvät sekä monipuolistuvat.	Asiakaspalautteiden hyödyntäminen (esim. asiakasraati, kokemusasiantuntijat, avainryhmien kuuleminen, jalkautuminen).
Työttömyyden pitkittyminen vähenee ja nuorten työllisyys lisääntyy.	Kuntouttavan työtoiminnan toteutuminen mahdollistamalla työkokeiluja eri yksiköissä.
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16-24 -vuotiaiden nuorten osuus v. 2020 mennessä on enintään 1,4%	Toteutetaan Lapinlahden kunnan mielenterveys- ja päihdetyösuunnitelmaa ja seurataan säännöllisesti sen toteutumista.
Työikäisten työhyvinvointi lisääntyy ja työkyky paranee. Työterveyshuolto -palvelujen painotus ennaltaehkäisevään työhön. Työterveysyhteistyö toteutuu.	Työterveysyhteistyö Vna 708/2013 mukaisesti. Yhteistyötä tehdään uuden HTTHK:n mukaisesti.

SHVK 2: Väestöryhmien terveyseroja kavennetaan ja kuntalaisten palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistetään - kehittämällä palveluja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja ottaen huomioon erilaiset vaihtoehdot palvelujen tuottamiselle sekä huomioiden muuttuva toimintaympäristö.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen lisääntyy (hyvinvoinnin osatekijöitä ovat mm. ruokailutottumukset, suun terveys, henkinen hyvinvointi, riittävä lepo, hyvä yöuni, päihteettömyys, tupakoimattomuus, harrastukset, yhteisöllisyys, toiminnallinen arki).	Luodaan edellytyksiä kuntalaisten omaehtoiseen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen kehittämällä palveluja ja niiden saatavuutta (eri hallintokuntien, yhdistysten, järjestöjen, seurakunnan, kansalaisopiston, yritysten ja hankkeiden välinen yhteistyö). Edistetään palvelujen saatavuutta toimintoja tehostamalla ja palvelurakenteita uudistamalla (etäpalvelut, sähköinen asiointi). Lisätään verkostoyhteistyötä.
Päihteiden käyttö ja tupakointi vähenevät eri ikäryhmissä. <i>Lapinlahden kunta on savuton kunta.</i>	Päihteisiin ja tupakointiin liittyvää valistustyötä tehdään eri-ikäisten kuntalaisten parissa ja eri tilanteissa (mm. vastaanotoilla, kouluilla, laitoksissa, kodeissa ja tapahtumissa). Toteutetaan Lapinlahden kunnan mielenterveys- ja päihdetyösuunnitelmaa; mm. päihteettömyyden edistäminen kaikissa ikäryhmissä. Tehdään yhteistyötä eri hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa.
Lihavuus vähenee eri ikäryhmissä.	Ryhmätoiminnan tarjoaminen ja kehittäminen eri kohderyhmille moniammatillisesti toteuttaen.
Tuetaan ikäihmisten toimintakykyä ja kotona pärjäämistä ehkäisemällä vajaaravitsemusta	Tehdään suositusten, vajaaravitsemuksen ehkäisyn ja hoitopolun mukaisesti vajaaravitsemuksen seulonnat vuodeosastolla ja suunnitellaan sekä toteutetaan tarvittavat toimenpiteet yhteistyössä ravitsemusterapeutin kanssa.

Tuetaan lasten terveyttä edistävien ruokailutottumusten kehitystä.	Osallistutaan Ruokakunta -hankkeeseen (2019 – 2021). Koordinoijana Itä-Suomen yliopisto ja yhteistyössä on mukana Suomen Sydänliitto ry. Pohjois-Savon kunnista mukana ovat Lapinlahti, Kuopio ja Siilinjärvi.
Yhteydensaanti ja hoitoon pääsy perusterveydenhuoltoon toteutuu terveydenhuoltolain mukaisesti. Turvataan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen saatavuus muutostilanteissa (Varpaisjärven terveysaseman kesän sulkua).	Seurataan, että yhteydensaanti ja hoitoon pääsy perusterveydenhuoltoon toteutuvat terveydenhuoltolain mukaisesti. Varpaisjärven terveysasema on suljettuna ajalla 23.12.2019 – 12.1.2020 (hyv. TA2019). Laboratorion näytteenotto on avoinna em. aikana kahtena päivänä. 1.6. – 30.8.2020 välisenä aikana terveydenhuollon palveluja on saatavilla Varpaisjärven terveysasemalla keskiviikkoisin ja muina arkipäivinä Lapinlahden terveyskeskuksessa. Varpaisjärven terveysasema on suljettuna ajalla 21.12.2020 – 3.1.2021. Laboratorion näytteenotto on avoinna em. aikana kahtena päivänä.

SHVK 3: Kuntalaisten turvallisuutta ja elämänlaatua sekä kunnan elinvoimaisuutta edistetään – ennaltaehkäisemällä kuntalaisten turvallisuutta heikentäviä tekijöitä ja edistämällä liikenneturvallisuutta.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Kuntalaisten turvallisuus lisääntyy.	Osallistutaan liikenneturvallisuuden edistämiseen vastaanotoilla tapahtuvan valistustyön ja neuvonnan avulla. Toimenpiteitä, vastuutahoja ja resursseja on kuvattu Ylä-Savon liikenneturvallisuussuunnitelmassa. Toteutetaan Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimintaohjelmaa. Toteutetaan lähisuhdeväkivalta -kysely raskauden aikana äitiysneuvolassa ja lastenneuvolassa lapsen ollessa kuuden (6) kuukauden ikäinen. Toimenpiteitä ja vastuutahoja on kuvattu Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimintaohjelmassa. Koordinaattori on jäsenenä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän MARAK-työryhmässä (vakavan parisuhdeväkivallan uhrien auttamiseksi koottu ryhmä).

PERUSTELUT

Perusterveydenhuollon puolella kehitetään lakisäteisiä palveluja ja huomioidaan valtakunnalliset linjaukset. Jatketaan paikallisella tasolla kansallisen sähköisen Potilastiedon arkiston (Kanta) ja kansallisen kuva-aineistojen arkiston (Kvarkki) käyttöönottoa. Hankkeita toteutetaan alueellisena yhteistyönä sairaanhoitopiirin kanssa. Kustannuksia tulee ohjelmistohankinnoista ja -päivityksistä.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT / henkilöstömäärät

Poliklinikka

Henkilöstö: 19.9 (lääkärit 4.5, hoitohenkilökunta 13, varahenkilöt 2.0, rokotushoitaja 0.2).

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	21012	20214	20060	20328
Lääkärin vo: Päivystys	4284	2789	2729	2908
Lääkärin vo: Normaali	9494	8498	8413	8500
Hoitajien vastaanotot	7234	8927	8918	8920
Fysioterapia				57

Ryhmät/käynnit	-		-	-
Puhelinneuvonta (hoitaja)				
- hoidon tarpeen arviointi	20050	18204	21000	18300
- muut (koetulokset, sh ja dmhoitajan vastaanotot)	7900	7164	8000	7200

Muut Kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	594	545	601	547
Lääkäreiden vo: Päivystys	192	106	111	107
Lääkäreiden vo: Normaali	250	200	220	200
Hoitajien vastaanotot	152	239	271	240

Neuvolat, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto
Henkilöstö: 6.7 (lääkärit 0.9, terveydenhoitajat 5.8).

Syntyneet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
	70	64	65	60

Äitiysneuvola

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	1184	1155	1200	1168
Lääkäri	211	156	260	192
Hoitajat	973	999	940	976
Ryhmät/käynnit	9/87	1/17	16/85	16/85

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	15	9	11	13
Lääkäri	5	0	0	0
Hoitajat	10	9	11	13

Lastenneuvola

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	1862	1663	1667	1672
Lääkäri	473	409	420	419
Hoitajat	1389	1254	1247	1253
Ryhmät/käynnit	85/177	23/48	30/145	30/145

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	17	17	22	17
Lääkäri	2	5	7	0
Hoitajat	15	12	15	17

Perhesuunnittelu- /ehkäisyneuvola

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	750	579	700	749
Lääkäri	413	291	400	465
Hoitajat	337	288	300	284
Ryhmät/käynnit	4/72	3/32	4/75	4/75

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
-------------	---------	---------	---------	---------

Käynnit yhteensä	40	21	23	21
Lääkäri	22	12	12	8
Hoitajat	18	9	11	13

Seulonnat ja muut joukkotarkastukset

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	217	207	216	189
Lääkäri	0	0	0	0
Hoitajat	217	207	216	189

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä				1
Lääkäri				0
Hoitajat				1

Kouluterveydenhuolto

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	3137	3372	3169	3348
Lääkäri	513	501	441	452
Hoitajat	2624	2871	2728	2896
Ryhmät/käynnit	92/740	64/449	30/300	60/440

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	92	124	89	122
Lääkäri	19	28	19	32
Hoitajat	73	96	70	90

Opiskelijaterveydenhuolto

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	403	403	372	350
Lääkäri	107	98	113	99
Hoitajat	296	305	259	251
Ryhmät/käynnit	17/510	4/39	20/280	20/280

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	233	229	219	156
Lääkäri	35	27	32	24
Hoitajat	198	202	187	132

Muu terveydenhoito: erikseen toteutettu rokotustoiminta esim. influenssarokotukset, kutsuntatarkastukset

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	2293	2303	2400	2352
Lääkäri	36	5	40	52
Hoitajat	2257	2298	2360	2300

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	73	63	50	19
Lääkäri	0	1	5	1
Hoitajat	73	62	45	18

Työttömien terveystarkastukset

Työttömien terveystarkastusten toteuttamiseen varataan työterveyshuollon työterveyshoitajan resurssia yksi päivä/viikko ja lääkärin resurssia 1 pv/kk.

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	94	114	128	126
Lääkäri	44	42	51	39
Hoitajat	50	72	77	87

Työterveyshuolto

Henkilöstö: 6.11 (lääkärit 0.9, työterveyshoitajat 2.8, lähihoitaja 1.0, ravitsemusterapeutti 0.08, työfysioterapeutit 0.95, muut 0.38).

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Yritykset	177	185	164	181
Maatilat	153	154	153	145
Käynnit yhteensä	2548	2666	2400	2409
Lääkäri	1032	982	900	809
Hoitajat	1516	1684	1500	1600
Ryhmät/käynnit	81/280	33/52	96/360	104/415
Työpaikkakäynnit	74	25	20	35
Työfysioterapia				
- yksilökäynnit	433	372	365	284
- ryhmäkäynnit	31/433	15/177	30/450	35/420
- työpaikkakäynnit	32	24	25	19
Työravitsemusterapia	37	35	33	49
Työpsykologi	138	144	159	139

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	589	618	532	535
Lääkäri	242	227	200	185
Hoitajat	347	391	332	350

Perhe- ja mielenterveysneuvola

Henkilöstö: 8.7/8.2 (lääkäri 0.2, muut 8.5)

Perheneuvola

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Perheneuvolan asiakas-perheiden määrä (yksilöt)	92 (137)	64 uusia perheitä (166)	100 (200)	105 (200)
Käynnit yhteensä	677	847	700	900
Psykologi	68	94 (ostopalvelu)	70	90 (ostopalvelu)

Mielenterveysneuvola

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	3444	3037	3550	2884
Lääkäri	257	273	350	327

Hoitajat mtn	3187	2764	3200	2557
Ryhmät/käynnit	108/854	41/336	40/600	40/300
Psykologi	345	15*	300	200
Virkku	12251	12308	12100	13192

*) Mielenterveysneuvolassa oli alkuvuodesta psykologi.

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	169	143	139	116
Lääkäri	13	9	8	8
Hoitajat mtn	156	134	131	108
Virkku	882	790	857	491

Erityistoiminnot

Henkilöstö: Röntgenissä on 1.3 röntgenhoitajaa. Fysioterapiassa on 5.5 työntekijää (4.5 fysioterapeuttia, 1 kuntahoitaja), joiden tehtävät ovat jakautuneet kansanterveystyöhön, työterveyshuoltoon ja vanhuspalveluihin. Ravitsemusterapiassa on yksi ravitsemusterapeutti, jonka resurssi (0.8) jakautuu vastaanotolle, vuodeosastolle, työterveyshuoltoon ja vanhuspalveluyksiköihin. Ravitsemusterapiapalveluja myydään Siilinjärvelle (0.2). Lääkekeskuksessa on yksi farmaseutti (lääkekeskus 0.5, osastofarmasia 0.3, vanhuspalvelut 0.2). Puheterapiapalvelut on toteutettu ostopalveluna. Laboratoriopalvelut tuottaa ISLAB. Ensihoitopalveluiden järjestämistä vastuu on Pohjois-Savon sairaanhoitopiirillä.

Laboratorio

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Ostetut tutkimukset yhteensä	115663	115251	103536	99892

Röntgen

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Tutkimukset yhteensä, josta	4058	3341	3285	3389
- UÄ-tutkimukset	703	586	585	398
Magneettitutkimukset	34	15	15	103
Radiologiset toimenpiteet	13	11	18	15
Tietokonetomografiatutkimukset, PETT-T- ja SPET-TT -tutkimukset	70	27	90	27
Omat tutkimukset	3238	2696	2624	2689
Myydyt	0	0	0	0
Ostetut	820	645	880	700

Fysioterapia

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Yksilö avokäynnit	2882	3005	2626	3152+1010
- siitä apuvälinekäynnit	794	849	800	721
- kotikäynnit	237	546	200	163
Suoravastaanotto				77
Kotihoito ja -kuntoutus				933
Vuodeosastokäynnit	1434	1479	1405	1521
Ryhmät/käynnit	278/2301	347/3105	300/2550	300/3100
Työfysioterapia				
- yksilökäynnit	433	372	300	284
- ryhmät/käynnit	31/433	347/3105	30/450	35/420

- työpaikkakäynnit	32	24	25	19
--------------------	----	----	----	----

Puheterapia

Ostopalvelua ei ole tilastoitu.

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit	358 + ostopalvelu,	ostopalvelu	ostopalvelu	ostopalvelu

Muut kunnat	TP 2017
Käynnit	10 + ostopalvelu, ei ole tilastoidu Lifecareen

Ravitsemusterapia

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit	210	221	205	212
Ryhmät/käynnit	31/896	23/1263	30/600	35/800
Työterveysshuolto	37	35	33	49

Ravitsemusterapeutin palveluja myydään 1 pv viikossa Siilinjärvelle.

Ensihoito ja sairaankuljetus

Palvelut järjestää Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri.

Tukipalvelut

Tukipalveluissa ovat keskusvarastonhoitaja, välinehuoltaja, laitospäällikkö, järjestelmäasiantuntija, palvelusihteeri, johtava hoitaja, sosiaali- ja terveysosaston osastopäällikkö/vastaava lääkäri.

Terveyskeskuksen laitoshoido (vuodeosasto)

Vuodeosaston paikkaluku on 30 (+ hoivaosaston asukkaat). Vuodeosaston henkilöstöresurssi: lääkärit 1.4, hoitohenkilökunta 23 (+ hoivaosaston työntekijöitä), varahenkilöt 4, kuntohoitaja 0.5, fysioterapeutti 0.3, farmaseutti 0.3, ravitsemusterapeutti 0.15, osastonsihteeri. Laitosapulaisten resurssia (6.2 + 1 varahenkilö) jaetaan vuodeosastolle, avosiivoukseen, perhe- ja mielenterveysneuvolan vastaanottotilojen siivoukseen. Siivoustyönjohtajan resurssia on käytettävissä 0.1.

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Kuormitus %	89.2	93.3	100.0	100.0
Potilasvaihto	13	10	11.00	11.00
Hoitopäivät yhteensä	12288	10152	10195	12852
Fysioterapia, vuodeosastokäynnit	1434	1479	1441	1521

Hammashuolto

Henkilöstöresurssi 11.5 (hammaslääkärit 4.5, suuhygienistit 2, hammashoitajat 5).

Vuosi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit yhteensä	9769	9834	7791	12021
Hammaslääkärit	8517	8087	7000	8707
Suuhygienistit	998	1747	741	2172
Hammashoitajat	145	0	50	0
Asiakkaat	4186	4580	3700	4425
Ryhmät/käynnit	4/66	3/58	5/100	12/700

DMF – 12 v.	1.33	1.57	1.57	*
DMF – 18 v.	4.12	2.60	2.60	*

*DMF tietoja ei saa raportilta

Muut kunnat	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Käynnit	193	233	229	265
Asiakkaat	89	113	124	135

ERIKOISSAIRAANHOITO

TOIMINTA-AJATUS

Lapinlahden kunnan erikoissairaanhoidon järjestetään palvelulautakunnan alaisuudessa terveysosaston koordinoimana. Kunta kuuluu Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin. Palveluja ostetaan sopimukseen perustuen myös Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä. Lisäksi erikoissairaanhoidon palveluja ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Erikoissairaanhoidon kustannuksia hillitään seuraamalla hoitopolkujen toteutumista hoidonporrastuksen mukaisesti.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

Sairaanhoitopiirin käyttötilastoja	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Hoitojaksot	1.416	1.258	1.380	1.400
Hoitopäivät	4.990	5.089	5.050	4900
Pkl-käynnit	14.337	14.028	14.000	14.200
Perusterveydenhuollon päivystysvastaanottojen käynnit				
Leikkaukset	644	687	650	690
Lähteet	3.276	3.139	3.000	3.100

Ylä-Savon SOTE ky käyttötilastoja	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Hoitojaksot/Asiakkaat	289	145 (hoitojaksot)	200/650	150
Hoitopäivät	1.772	1.078 (lomapäivät vähennetty)	1.400	1.200
Pkl-käynnit	3.130	3.328	2.800	2.700
Perusterveydenhuollon päivystysvastaanottojen käynnit		467 (kaikki PTH:n päivystyskäynnit)		650
Leikkaukset	176	159	80	70
Lähteet kaikki lapinlahtelaiset/ Lapinlahden tk:sta tulleet	553/265	605/206	350	500/220

Muut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Neurologin käynnit	108	110	0	0
Geriatrin käynnit (oma)	196	143	200	203
Psykiatrin käynnit	334	327	323	363
Gynekologin käynnit		73		0

VANHUSPALVELUT

TOIMINTA-AJATUS

Vanhuspalveluiden tavoitteena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista yksilöllisesti ja oikea-aikaisesti. Vanhuspalveluiden tehtävänä on järjestää lakisääteinen kotihoito ja kotihoidon tukipalvelut, asumispalvelut sekä ennaltaehkäisevät palvelut niistä tarvitseville kuntalaisille. Ikääntyneen palvelutarve arvioidaan ja hänelle suunnitellaan palvelut keskitetyn palvelunohjauksen, kotihoidon ja ikäihmisten neuvolan yhteistoiminnan kautta.

Kotihoidon tavoitteena on edistää asiakkaidensa kotona asumista ja hyvinvointia tuottamalla hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja säännölliseen arviointiin perustuvat hoito- ja huolenpitopalvelut yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Kotihoito koostuu kotihoidosta (sisältää kotikuntoutustiimin palvelut), kotisairaanhoidosta sekä tukipalveluista. Kotihoito tarjoaa palvelut myös ryhmäkoteihin (Laurila Maijala).

Tukipalvelut: Ateriapalvelu, turvapalvelu, sotainvalidien/sotaveteraanien palvelut, sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut, kylvetyspalvelut, vaatehuolto.

Ennaltaehkäisevät toiminnot: Palveluohjauksen ja kotikuntoutuksen tavoitteena on mahdollistaa ikäihmisten kotona asuminen mahdollisimman pitkään. Palvelutarpeen arviointi ja kotikuntoutuksen mukaan tulo varhaisessa vaiheessa ennalta ehkäisee haasteellisten tilanteiden syntymistä.

Ikäihmisten neuvola tukee iäkkäiden henkilöiden kotona asumista ja itsenäistä selviytymistä tarjoamalla terveystarkastuksia, voimavaralähtöistä palveluohjausta, terveysneuvontaa ja muistihoitajapalvelua.

Päivätoiminnan tavoitteena on arkipäivisin päiväkeskuksissa tapahtuvan ryhmä- ja viriketoiminnan avulla tukea toimintaan osallistuvien ikäihmisten kotona asumista ja toimintakykyä tuoden virkistystä ja vaihtelua heidän elämäänsä sekä lievittäen yksinäisyyttä.

Yli 65-vuotiaille tarkoitetun omaisheidontuen tavoitteena on tukea ikääntyvien kotona asumista sekä kotona tapahtuvan hoidon ja huolenpidon järjestämistä omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön toimesta. Omaishoidontuki muodostuu hoidettavalle annettavista omaishoidosta tukevista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta ja vapaasta.

Asumispalvelut ovat vuokrasuhteeseen perustuva asumisen vaihtoehto palvelutalossa silloin, kun asiakas ei enää pysty asumaan omassa kodissaan kotihoito- ja tukipalvelujen turvin. Asumispalveluiden tavoitteena on asukkaidensa hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja säännölliseen arviointiin perustuva hoiva, hoito ja huolenpito kodinomaisessa ympäristössä, asiakasta kunnioittaen ja toimintakykyä tukien. Tehostetussa palveluasumisessa tarjotaan ympärivuorokautista palveluasumista, hoitohenkilökunnan ollessa paikalla jatkuvasti. Tehostetun palveluasumisen yksiköissä tarjotaan myös lyhytaikaista hoitoa.

TULOSALUEEN TOIMINNAN KEHITTÄMISTAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Hyvinvoinnin ja terveyden sekä sosiaalisen turvallisuuden edistäminen ja kansansairauksien ehkäisy.

- Eriarvoisuuden ehkäisemiseksi vahvistetaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä.
- Edistetään hyvinvointi- ja terveysriskien kattavaa tunnistamista, varhaista ehkäisyä ja tukea sekä palveluihin ohjaamista.
- Tehostetaan alkoholi-ongelmien ehkäisyä ja riskikäytön sekä ongelmien varhaista tunnistamista ja hoitoa kaikissa asiakas-kohtauksissa.

Palvelujen ja toiminnan kehittäminen vanhuspalvelulain mukaisesti.

- Kansallinen terveysarkisto (Kanta) /Potilastiedon arkiston käyttöönotto -hanke yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa jatkuu.
- Maakunnallinen sote -kehittämissuunnitelma jatkuu.
- Ennaltaehkäisevien palvelujen ja kotihoidon kehittäminen

Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja työssä jaksamisen tukeminen

- Kehitetään henkilöstön työhyvinvointia tukevaa toimintaa yhteistyössä työsuojelun, työterveyshuollon ja muiden yhteistyöverkoston kanssa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUODELLE

Talous- ja toimintasuunnitelman laadinnassa on kiinnitetty huomiota kustannusten hallintaan ja realistiseen määrärahojen varaukseen. Toimintasuunnitelma on laadittu ottaen huomioon vanhuspalvelulain velvoitteet. Tavoitteiden toteuttamisessa huomioidaan olemassa olevat erilliset suunnitelmat, joita ovat muun muassa ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, mielenterveys- ja päihdetyösuunnitelma sekä koko suunnittelukaudelle asetetut toiminnan kehittämistavoitteet.

Toiminnallisten tavoitteiden taustalla on valtuustokausittainen hyvinvointikertomus vuosille 2017 – 2020.

SHVK 1: Kuntalaisten osallisuutta lisätään ja syrjäytymistä ehkäistään - edistämällä vaikuttamista, osallistumista, kouluttautumista, työllistymistä sekä kokonaisvaltaista hyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Kuntalaisten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet terveyttä ja hyvinvointia edistäviin toimiin lisääntyvät sekä monipuolistuvat.	Asiakaspalautteiden hyödyntäminen (esim. asiakasraati, kokemusasiantuntijat, avainryhmien kuuleminen, jalkautuminen).

SHVK 2: Väestöryhmien terveyseroja kavennetaan ja kuntalaisten palvelujen yhdenvertaista saatavuutta edistetään - kehittämällä palveluja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja ottaen huomioon erilaiset vaihtoehdot palvelujen tuottamiselle sekä huomioiden muuttuva toimintaympäristö.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen lisääntyy (hyvinvoinnin osatekijöitä ovat mm. ruokailutottumukset, suun terveys, henkinen hyvinvointi, riittävä lepo, hyvä yöuni, päihteettömyys, tupakoimattomuus, harrastukset, yhteisöllisyys, toiminnallinen arki).	Luodaan edellytyksiä kuntalaisten omaehtoiseen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen kehittämällä palveluja ja niiden saatavuutta (eri hallintokuntien, yhdistysten, järjestöjen, seurakunnan, kansalaisopiston, yritysten ja hankkeiden välinen yhteistyö).
Päihteiden käyttö ja tupakointi vähenevät eri ikäryhmissä.	Päihteisiin ja tupakointiin liittyvää valistustyötä tehdään eri-ikäisten kuntalaisten parissa ja eri tilanteissa (mm. laitoksissa, kodeissa ja tapahtumissa). Toteutetaan Lapinlahden kunnan mielenterveys- ja päihdetyösuunnitelmaa; mm. päihteettömyyden edistäminen kaikissa ikäryhmissä.
Lihavuus vähenee eri ikäryhmissä.	Ryhmätoiminnan tarjoaminen ja kehittäminen eri kohderyhmille moniammatillisesti toteuttaen.
Tuetaan ikäihmisten toimintakykyä ja kotona pärjäämistä ehkäisemällä vajaaravitsemusta.	Tehdään suositusten, vajaaravitsemuksen ehkäisyn ja hoitopolun mukaisesti vajaaravitsemuksen seulonnat kotihoidossa sekä suunnitellaan ja toteutetaan tarvittavat toimenpiteet yhteistyössä ravitsemusterapeutin kanssa.

Ikääntyneen väestön palvelutarpeen arviointiin pääsy sekä palveluiden suunnittelu ja toteutus tapahtuu suositusten ja lakien mukaisesti.	Arvioidaan palvelutarve ja suunnitellaan palvelut keskitetyn palvelunohjauksen, kotihoidon ja ikäihmisten neuvolan yhteistoiminnan kautta. Yhteydenotto palvelutarpeen arviointiin voi tapahtua mm. asiakkaan itsensä, hänen omaisensa tai läheisensä, hoitohenkilöstön tai muiden henkilöiden/toimijoiden taholta. Tieto sosiaalipalvelujen saamisen odotusajoista on nähtävillä kunnan kotisivuilla ja virastotalon ilmoitustaululla (päivitys 6 kk välein).
Ikääntyvien palvelurakenne ja asumisolosuhteet ovat tarkoituksenmukaiset.	Tuetaan ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista ennaltaehkäisevien palveluiden (mm. päivätoiminta, ikäihmisten neuvolatoiminta, fysioterapia, ravitsemusterapia, ateriapalvelu) sekä yhteistyössä mm. muiden hallintokuntien, kolmannen sektorin toimijoiden ja yritysten sekä hankkeiden kanssa. Tammi- kesä- ja elokuussa vanhusten päivätoiminta toimii kahtena päivänä viikossa Jussinpihassa ja Orvokissa. Muina arkipäivinä ohjaajat ovat asumispalveluyksiköissä. Heinäkuun vanhusten päivätoiminta on suljettuna.

SHVK 3: Kuntalaisten turvallisuutta ja elämänlaatua sekä kunnan elinvoimaisuutta edistetään – ennaltaehkäisemällä kuntalaisten turvallisuutta heikentäviä tekijöitä ja edistämällä liikenneturvallisuutta.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Kuntalaisten turvallisuus lisääntyy.	Osallistutaan liikenneturvallisuuden edistämiseen.
	Toteutetaan Lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisyn toimintaohjelmaa.

PERUSTELUT

Vanhuspalveluiden toiminnot ovat pääsääntöisesti lakisääteisiä ja niitä ohjaavat myös useat suositukset. Vanhuspalveluiden toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset sekä toiminnan kehittäminen perustuvat valtakunnallisiin linjauksiin.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT / henkilöstömäärät

Kotihoito

Kotihoidossa työskentelee yhteensä 84,8 henkilöä, joista 10 varahenkilöä sekä kaksi (2) poolilaista, kotihoidon esimies (1), kotihoidon vastaava sairaanhoitaja (1) lääkäri (70 %), kaksi (2) fysioterapeuttia (90 %) ja farmaseutti (15 %). Em. henkilöstöresurssiin on laskettu mukaan kotikuntoutuksen tiimi, sekä Maijalan ja Laurilan ryhmäkotien työntekijät, lisäksi kaksi (2) uutta varahenkilön toimea, yksi (1) uusi hoitajan toimi (sairaanhoitaja/lähihoitaja) sekä toimintaterapeutin toimi kotikuntoutukseen.

	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Kotihoidon säännölliset käynnit	Käynnit/vuosi		138859*)	127500	141620
Kotihoidon tilapäiset käynnit	Käynnit/vuosi	135611	4528*)	4000	5521
Turvapuhelinasiakkaita		289	271	356	330
Kotiinkuljetetut ateriat		41634	41154	39196	38000

*) Maijalan ja Laurilan käyntejä ei ole tähän tilastoitu kuin vasta loppuvuodesta

Ennaltaehkäisevät palvelut ja yhteiset toiminnot

Vanhusten päivätoiminta, ikäihmisten neuvola ja omaishoito kuuluvat ennaltaehkäisevän vanhustenhoidon toimintaan. Edellä mainituissa tehtävissä sekä yhteisissä toiminnoissa työskentelee yhteensä 6.5 työntekijää. Jussinpihan päivätoimintakeskus toimii kahtena päivänä viikossa osapäiväisesti tammikuun sekä kesä-elokuun 2020 ajan. Sinä aikana työntekijät jalkautuvat osittain asumispalveluyksiköihin.

Päivätoiminta

	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Päivätoiminta sis. koko-päivä- ja osapäiväkäynnit	Käynnit/vuosi	2263	1992	2000	2079

Ikäihmisten neuvola / Palveluohjaus

Palveluohjauksessa työskentelee yhteensä kolme työntekijää, joista yksi on Varpaisjärven alueella ja kaksi Lapinlahdella (itäinen ja läntinen alue).

	Mittari	TP 2018	TA 2019	TA 2020
-Terveystarkastuskäynnit (75, omaishoitaja, muut)	käynnit/vuosi	36		92
-80 v käynnit		70	20	80
-oht-käynnit		60	60	47
-muistiasiakkaat		275	340	248
-rintamaveteraanit		38	19	12
-palvelutarpeen arviointi		64	200	106
-palveluohjaus				
- puhelin		404	340	542
- käynti		289	450	1474

Omaishoito

	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Hoidettavan vapaan järjestäminen	Omaishoidontuen lakisääteiset vapaapäivät	1692	870	900	957

Omaishoidontuki asiakkaat	Asiakas/vuosi	57	80	62	65
---------------------------	---------------	----	----	----	----

Tehostettu palveluasuminen

Tehostetun palveluasumisen yksikköjä ovat Mäenpiha, Jukola, Kielo ja Kotipiha. Niissä työskentelee yhteensä 75,63 työntekijää joista yhdeksän (9) varahenkilöä, kaksi (2) laitoshuoltajaa ja yksi (1) hoitoapulainen. Lisäksi avustavia henkilöitä on yhteensä neljä (4). Lisäksi yksi (1) poolilainen. Heidän lisäksi lääkäri (20 %) fysioterapeutti (10 %). Lisäksi neljä (4) uutta hoitajan toimea (yksi/yksikkö).

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
75 v täyttäneiden asukasmäärä		116	88	81
Lyhytaikaishoito, muut kuin oht lakisääteiset	1302	1679	1000	1517

RUOKAPALVELUT

TOIMINTA-AJATUS

Ravintokeskus valmistaa suositusten mukaiset ateriat päiväkoteihin, kouluille sekä terveyden- ja sosiaalihuollon yksiköihin. Ateriapalveluja tarjotaan kaikille palvelujen piirissä oleville kuntalaisille kotiin seitsemänä päivänä viikossa.

TULOSALUEEN TOIMINNAN KEHITTÄMISTAVOITTEET SUUNNITTELUKAUDELLE

Resurssien ja tilojen käytön tehostuminen mm. toimintoja keskittämällä sekä henkilöstön työnkierrolla eri ruokapalveluyksiköissä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TALOUSARVIOVUODELLE

Talous- ja toimintasuunnitelman laadinnassa on erityisesti kiinnitetty huomiota kustannusten hallintaan ja toisaalta realistiseen määrärahojen varaukseen.

TAVOITE	TOIMENPIDE
Ruojakelun tehostuminen	Vuoden 2020 tammikuussa Varpaisjärven palvelukeskus Orvokissa otetaan uudelleen käyttöön osittainen keskitetty jakelu.
Henkilöstöresurssien ja tilojen käytön tehostuminen	Vuoden 2020 elokuussa Lukion ja Rovastilan esikoulun ruoanvalmistus siirtyy Terveyskeskuksen ravintokeskukseen Monitoimitalon keittiöltä. Muutos liittyy osana uuden Monitoimitalon keittiön muuttuessa palvelu-/kuumennuskeittiöksi v.2021 ja valmistus siirtyy ko. vuonna kokonaan Monitoimitalolta ravintokeskuksen keittiölle.
Resurssien laajempi hyödyntäminen esimiestyössä.	Kesällä 2020 Monitoimitalon ravitsemistyönjohtaja siirtyy ravintokeskuksen keittiölle. Monitoimitalon tilaustehtävät sekä esimiestyö keskitetään ravintokeskukseen.

PERUSTELUT

Palvelukeskus Orvokin muutos lisää kalustohankintoja Orvokin keittiössä. Lisätyövoima annetaan tarvittaessa Ravintokeskuksen keittiöltä ja tätä varten perehdytetään ravintokeskuksen yksi ravitsemistyöntekijä Orvokin keittiön toimintaan. Tarvittaessa käytetään ulkopuolista työvoimaa.

TUNNUSLUVUT JA MITTARIT / henkilöstömäärät

Ruokapalvelussa työskentelee yhteensä 23 työntekijää, joista 2 pidempiaikaisessa sijaisuudessa.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Ympäristöterveydenhuoltopalvelut ostetaan Siilinjärven kunnalta.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTON ALAINEN TOIMINTA

	Tp 2017 (1000 €)	TP 2018 (1000 €)	TA 2019	TA 2020	Ts 2021
Toimintatulot	4 246	4 013	4 106	4 290	4 100

Toimintamenot	-41 088	-40 206	-39 584	-41 263	-41 300
Toimintakate	-36 842	-36 193	-35 478	-36 974	-37 200
Suunnitelmapoistot	-	-	-	-	-
Sisäiset tulot	-	-	-	-	-
Sisäiset menot					
Tilikauden tulos (sis.sisäiset erät)					

TULOARVIOIDEN JA MÄÄRÄRAHOJEN ERITYISPERUSTELUT SEKÄ KESKEISET MUUTOKSET TALOUSARVIOVUONNA

Sosiaalityön tulosalueella syntyy tulevana vuonna kustannuksia sosiaalityön ohjelmavaihdoksesta; Pro Consona -ohjelmasta siirrytään kehittyneempään Omni 365-versioon, jossa on esimerkiksi KANTA - yhteensopivuus. Myös KANTA -arkistoon siirtyminen tulee aiheuttamaan kustannuksia.

TA 2020 / Toiminnasta johtuvat määrärahatarpeet	Kustannukset/€
Pro Consona –ohjelmasta siirrytään kehittyneempään Omni 365-versioon	11 500
KANTA arkistoon liittyminen	62 000 €
Yhteensä	73 500 €

Vammais- ja kehitysvamma palveluiden tulosalueen kustannusten kasvun hillitsemiseksi joudutaan arvioimaan kunnan palvelujen ja resurssien kohdentamista suhteessa asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Vammais- ja kehitysvamma palveluiden tulosalueella lähes kaikki palvelut ovat lakisääteisiä palveluja eli asiakkaalle subjektiivisia palveluja. Asiakkaalla on tietyt kriteerit täytettyään oikeus saada nämä palvelut. Kriteereiden ja ohjeistuksien selkiyttämistä jatketaan edelleen. Vammais palvelujen saamiselle ei ole ikärajaa. Palvelujen kohdentaminen oikein vamman/sairauden aiheuttamien tarpeiden ja ikääntymisestä aiheutuvien tarpeiden mukaan vaatii moniammatillista yhteistyötä.

Perusterveydenhuollon ja vanhuspalveluiden tulosalueilla sähköinen potilastiedon arkisto -hankkeen (Kanta) eteneminen suunnitellusti lisää ICT-määrärahojen tarvetta myös vuonna 2020.

TA 2020 / Toiminnasta johtuvat määrärahatarpeet / yksikkö	Kustannukset/€
Lifecare:	
-Ohjelmistohankinnat (investoinneissa)	150 000
-SQL Server2012 ja raportointipalvelimen uusimiset (keskitetty ATK)	52 000
-Ylläpidosta (sovellusten tukimaksut) (keskitetty ATK)	197 000
Hammas huollon 2kpl hammas hoitoyksikköä(Investoinneissa)	60 000
Välinehuolto. Autoklaavi, instrumenttipesukone, deco(Investoinneissa)	60 000
Kenkiin laitettavien liukuesteiden hankkiminen ikäihmisille	10 000
YHTEENSÄ	529 000

Henkilöstölisäykset vuodelle 2020

Työyksikkö	Toimi	Eurot
Vuodeosasto	1 sairaanhoitajan varahenkilö	38060
	1 sairaanhoitaja	38060
Poliklinikka	1 sairaanhoitajan varahenkilö	38060
Kotihoito	1 lähihoitaja	33262
	2 lähihoitajan varahenkilöä	66524
Tehostettu palveluasuminen:		
Mäenpiha	1 lähihoitaja	33262
Jukola	1 lähihoitaja	33262
Kotipiha	1 lähihoitaja	33262
Kielo	1 lähihoitaja	33262
Yhteensä		347 014

MERKITTÄVÄMMÄT RISKIT JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Hallintosäännön mukaisesti laaditaan sisäisen valvonnan selonteko kahdesti vuodessa (30.6. ja 31.12).

Sosiaalityössä talousarvion toteutumiselle suurin riski aiheutuu lastensuojelun ennakoimattomista sijoituskustannuksista.

Vammais- ja kehitysvamma palveluiden tulosalueella talousarvion toteutumiselle suurimmat riskit aiheutuvat siitä, että kaikkeen ei pystytä ennakolta varautumaan. Vammais palvelun puolelle tulee uusia asiakkaita vammautumisen tai sairastumisen myötä sekä kuntaan muuton myötä. Aiempien asiakkaiden avun tarve taas saattaa lisääntyä sairauden etenemisen vuoksi. Kehitysvammaisista osalla on kaksoisdiagnoosi, esim. skitsofrenia, mikä lisää haastavan käyttäytymisen riskiä. Tällöin joudutaan miettimään, voiko asiakasta sijoittaa omaan asumisyksikköön vai onko etsittävä toisenlaista asumismuotoa. Vaalijalan käyttöä on pyritty vähentämään, mutta on tilanteita, että asiakkaan hoito on toteutettava Vaalijalassa.

Perusterveydenhuollossa talousarvion toteutumiselle suurimmat riskit aiheutuvat siitä, että palveluntarpeissa tapahtuvat muutokset lisäävät erikoissairaanhoidon ja/tai ostopalveluiden käyttöä sekä lisäävät lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden kulutusta.

Vanhuspalveluissa talousarvion toteutumiselle suurimmat riskit aiheutuvat henkilöstökuluissa (esim. sairauslomat), joihin ei ole voinut varautua ennalta riittävästi. Kotihoidossa henkilöstöresurssin tarvetta lisää kotona hoidettavat vanhukset, joiden toimintakyky on heikentynyt. Kotihoidon asiakkaiden määrä kasvaa koko ajan.

Ruokapalveluissa talousarvion toteutumiselle suurimmat riskit aiheutuvat elintarvikkeiden hintojen nousuista.

KUNTA STRATEGIAN TOIMEENPANO 2020 (Sosiaali- ja terveysosasto)

Kärkitavoite 1. Lapinlahti on hyvä paikka asua ja yrittää

Painopiste	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho
Yritysten toimintaedellytysten varmistaminen	Tarjotaan työterveyshuollon palveluja yrityksille	Jatkuva	Työterveyshuolto
	Palveluohjauksen kautta tarjotaan tietoa yritysten palvelutarjonnasta	Jatkuva	Palveluohjaus/ vanhuspalvelut

	Tarjotaan helposti lähestyttäviä, matalan kynnyksen palveluja; Skype, Chat	Etäpalvelujen kehittäminen jatkuu	Poliklinikka Ravitsemusterapia Äitiys- ja lastenneuvola
Työvoiman saatavuuden varmistaminen	<p>Työhyvinvoinnin edistäminen;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tuetaan ja kehitetään työyhteisön ilmapiiriä (palaverit, kehityskeskustelut) - Kehitetään työyksiköiden toimintaa ottamalla käyttöön uusia toimintatapoja - Vahvistetaan ja tuetaan työntekijöiden osaamista mahdollistamalla täydennyskoulutuksiin osallistuminen - Mahdollistetaan työnohjukset - Järjestetään työhyvinvointia ja työkykyä tukevaa toimintaa (esim. henkilöstön jumpparyhmät, yksiköiden kehittämis-/virkistyspäivät) - Otetaan opiskelijoita harjoittelujaksoille 	Jatkuva	Osastopäällikkö Tulosalueiden ja tulosyksiköiden esimiehet Työntekijät
Lapinlahti on aktiivisten ihmisten yhteisöllinen kunta	<p>Edistetään kuntalaisten hyvinvointia monin eri keinoin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tärkeimmät hyvinvointi- ja terveyshaasteet kootaan laajaan hyvinvointikertomukseen, joka täydentää kunnan strategiaa. - Tuetaan erilaisilla toimenpiteillä kuntalaisten mahdollisuutta tehdä terveyttä edistäviä valintoja (esim. terveellisen ravitsemuksen ja liikunnan edistäminen ja lihavuuden ehkäisy) - Tavoitteet ja toimenpiteet konkretisoidaan vuosittaisessa toiminnan ja talouden suunnittelussa (vuosittainen hyvinvointiraportti ja –suunnitelma, talousarvio- ja toimintasuunnitelma) 	<p>Valtuustokausi</p> <p>Vuosittain</p>	<p>Kunnan hyvinvointiryhmä = johtoryhmä + hyvinvointikoordinaattori</p> <p>Kunnan eri toimialat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sosiaali- ja terveysosastolta osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosyksiköiden esimiehet/ vastaavat
	<p>Kehitetään palvelutarjontaa digitalisaatiota hyödyntämällä, esim.</p> <ul style="list-style-type: none"> - kehitetään etävastaanottoja - kehitetään sähköistä ajanvarausta - edistetään potilaiden/asukkaiden toimintakykyä mm. pelillistämisen keinoin - edistetään osallisuutta -> etälähetykset (kirkko, musiikkituokiot) 	Jatkuva	Osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosyksiköiden esimiehet/ vastaavat
	Pidetään kunnan kotisivut ja Suomi.fi sivusto ajantasalla oman hallintokunnan osalta -> kuntalaisille tiedottaminen, osallistaminen	Jatkuva	Työyksiköt

	Kerätään kuntalaisten palautteita palvelujen kehittämiseksi	Jatkuva	Työyksiköt
--	---	---------	------------

Valtuusto on hyväksynyt kärkitavoitteen painopisteeksi sen, että työllisten määrä kasvaa. Hallintokuntien tulee laatia tarkentavia mittareita kärkitavoitteen saavuttamiseksi.

Kärkitavoite ”Lapinlahti on hyvä paikka asua ja yrittää”

Mittari	Tavoitetaso	Lähtötaso
Työterveyshuollon palveluja käyttävät yritykset (määrä)	Yritysten/asiakkaiden määrä pysyy samana tai lisääntyy	Edellinen vuosi
Henkilöstökysely/kunta (työhyvinvointi)	Työhyvinvointi lisääntyy (kokemus)	Edellinen kysely
Asiakastyytyväisyyskysely (palvelut, osallisuus)	Asiakastyytyväisyys lisääntyy (osallisuus lisääntyy)	Edellinen kysely
Digitalisaation osuus palvelutarjonnassa (esim. etävastaanottomahdollisuus /työyksikkö)	Laajentunut palvelutarjonta	Digisote -hankkeessa kokeiltavat pilotit eri työyksiköissä 2018
Laaja hyvinvointikertomus ja vuosittainen hyvinvointiraportti	Käytössä laaja SHVK ja vuosittainen raportti/hyvinvointisuunnitelma	Hyväksytty laaja hyvinvointikertomus vuosille 2017-2020 ja hyväksytty vuosittainen hyvinvointiraportti.

Kärkitavoite 2. Taloutemme on terve ja vakaalla pohjalla

Painopiste	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuutaho
Kustannus- tehokkaat palvelut	Palvelurakenteen tarkastelu; tarkastelussa huomioidaan palvelutarve ja ympäristön kuntien palvelutaso. Tehdään yhteistyötä muiden kuntien kanssa. Painopiste on lakisääteisissä palveluissa. Mahdollisimman oikea-aikaiset palvelut oikeassa paikassa. Uusia toteutustapoja otetaan käyttöön ei-lakisääteisissä palveluissa. Sote-palvelurakenteen muutoksissa huomioidaan tuleva maakunnallinen sote-uudistus.	Vuosittain	Tulosalueet/ työyksiköt
	Vanhuspalveluissa siirretään painopistettä palveluasumisesta kotihoitoon. Painopisteen siirtäminen edellyttää sitä, että kotihoidon resurssit tarkastellaan uudelleen. Kotikuntoutustiimin Arvi-jaksojen käyttöönotto, ennen palveluasumisen päätöksen tekoa. Tehostetun asumispalveluyksiköiden henkilöstömitoitus vastaamaan hoitoisuutta. Nyt Avi puuttunut asiaan, yhden hoitajan lisäys joka yksikköön ja avustavien tehtävien (astiahuolto, pyykkihuolto, siivous) siirtäminen avustavalle henkilölle.	2020	Vanhuspalvelut tulosalue
	Perusterveydenhuollossa palveluiden järjestämisessä huomioidaan väestöpohjan muutos.	Vuosittain	Perusterveydenhuolto/ työyksiköiden vastaavat
	Tarkastellaan asiakasmaksujen taso.	Vuosittain	Osastopäällikkö/

			työyksiköiden vastaavat
	Tuetaan henkilöstön kustannustietoisuutta/-osaamista ja työhyvinvointia.	Jatkuva	Työyksiköiden vastaavat
	Kehitetään digitalisaatiota, mm. etävastaanottojen kehittäminen	Jatkuva	Työyksiköt
	Käytetään päätöksenteossa ennakkovaikutusten arviointia (EVA)	2020	Osastopäällikkö/ tulosalueiden vastaavat
Ajanmukaiset toimintatavat muuttuvassa toimintaympäristössä	Kehitetään palveluja hyödyntämällä digitalisaatiota. Selvitetään aktiivisesti, mitä mahdollisuuksia digitalisaatio tarjoaa esim. vanhuspalveluihin ja perusterveydenhuoltoon.	Jatkuva	Osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosityksiköiden esimiehet/ vastaavat
	Tuetaan henkilöstön digityön osaamista täydennyskoulutuksen avulla.	Jatkuva	Tulosityksiköiden esimiehet/ vastaavat
	Palvelutuotannossa huomioidaan aktiivisesti ostopalveluiden mahdollisuus.	Jatkuva	Osastopäällikkö/ tulosalueiden vastaavat
Investointien suunnitelmallisuus	Suunnitellaan tulevat investoinnit huolellisesti ja ajallaan.	Jatkuva	Osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosityksiköiden esimiehet/ vastaavat
Omaisuuksien järkipäiväinen hallinta	Pidetään huolta omaisuudesta mm. sisäisen valvonnan avulla.	Jatkuva	Osastopäällikkö ja tulosalueiden sekä tulosityksiköiden esimiehet/ vastaavat Työntekijät

Valtuusto on hyväksynyt kärkitavoitteen painopisteeksi sen, että kunnan taseessa on ylijäämää, kuntakonsernin tulos on positiivinen joka vuosi. Hallintokuntien tulee laatia tarkentavia mittareita kärkitavoitteen saavuttamiseksi.

Kärkitavoite ”Taloutemme on terve ja vakaalla pohjalla”

Mittari	Tavoitetaso	Lähtötaso
Toimintatapojen kehittäminen - digitalisaation osuus palvelutarjonnassa (esim. lääkärin etävastaanotto / -konsultaatiomahdollisuus/työyksikkö)	Laajentunut palvelutarjonta	Digisote -hankkeessa kokeiltavat pilotit eri työyksiköissä 2018
Ostopalvelut (määrä+laatu)	Ostopalvelut vastaavat tarvetta	